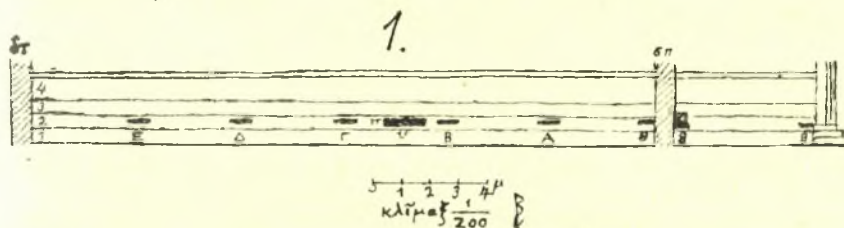

2. ΑΜΦΙΑΡΕΙΟΥ ΣΚΑΦΑΙ (1928)

Περὶ τῶν ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ χειμάρρου ὄχθης ἐργασιῶν τοῦ 1927 (πρβ. ΠΑΕ 1927²⁷ κέ) παρατίθενται ἐνθάδε τρία διαγράμματα (τοῦ ναοῦ, εἰκ. 1, 2, 2^α).

1 (ὄρθογραφία): ναοῦ ἢ μηκοτερῆς (δυσμανατολικῆ) τομῆ σὺν τῇ τοῦ βορείου ἡμίσεος νοτιά ὄψει.

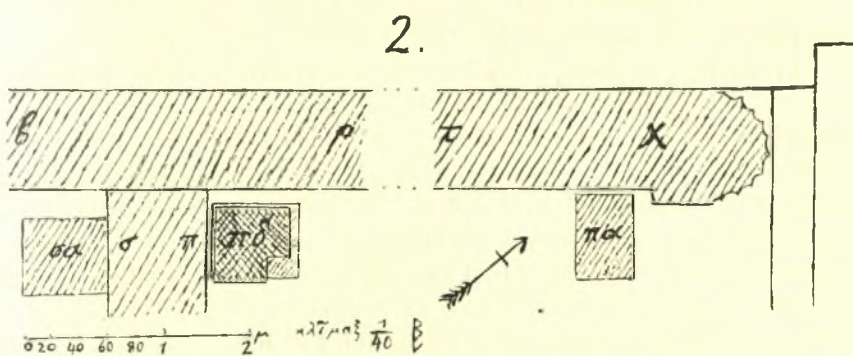
δ τ = δυσμικοῦ τοίχου τομῆ.

1 — 5 = βορείου τοίχου δόμοι.

Α — Ε = ἐσωτερικῶν κιόνων βατῆρες καὶ υ = ὑπόβαθρον, ἐν ἰσοπεδίᾳ πρὸς τῷ ὑποβάθρῳ δυσμῶθεν κεῖται (οὐ κατὰ χώραν) λιθινὴ παχεῖα πλίνθος (π) φέρουσα κοίλωμα χάριν κολοσσικοῦ ἀγάλματος, ἴσως τοῦ Ἀμφιαρείου (πρβ Πανσ. Α' 32₂).

σ π = σηκοπροδόμιου τοίχου τομῆ.

θ, θ, θ = θρανίων βάσεις.

2 (ἰχνογραφία): σηκοῦ καὶ προδόμου ἢ υποθημάτων (ποδῶν θρανίων) βάσεις.

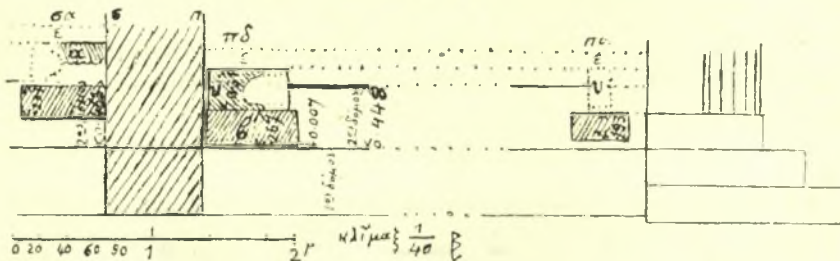
β ρ — τ χ = βόρειοι τοῖχος.

σα = σηκοῦ: βορρανατολικοῦ ὑποθήματος (γωνιαίου) βάσις.

σ π = σηκοπροδόμιος τοῖχος.

π δ = προδόμου: βορροδυσμικοῦ ὑποθήματος (γωνιαίου) βάσις.

πα = προδόμου: βορρανατολικοῦ ὑποθήματος βάσις.

2^α.

2α (ὄρθογραφία τῶν ἐν εἰκ. 2^α νοτία ὄψις): σηκοῦ καὶ προδόμου; θρανίων δυσμανατολικὴ τομὴ.

σ α = σηκοῦ: βορρανατολικοῦ ὑποθήματος (γωνιαίου) βάσις· τούτου ἡρέθη ἄνω ἀπότμημα (α).

σ π = σηκοπροδομίου τοίχου τομὴ.

π δ = προδόμου: βορροδυσμικῆς ὑποθήματος (γωνιαίου) βάσις (β) σὺν τῷ (γωνιαίῳ) ὑποθήματι (π).

π α = προδόμου: βορρανατολικοῦ ὑποθήματος βάσις· τὸ ἐπὶ τῆς βάσεως ταύτης πάλαι ἰδρυμένον ὑπόθημα (υ) τοῦ θρανίου κεῖται ἐν τῷ προδόμῳ (οὐ κατὰ χώραν), ἀπλοῦν (οὐ γωνιαίων), πλ. 0 19, πρόσθεν κοῖλον, φέρον ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ἐπιφανείας ἀνάγλυπτον λεοντόποδα.

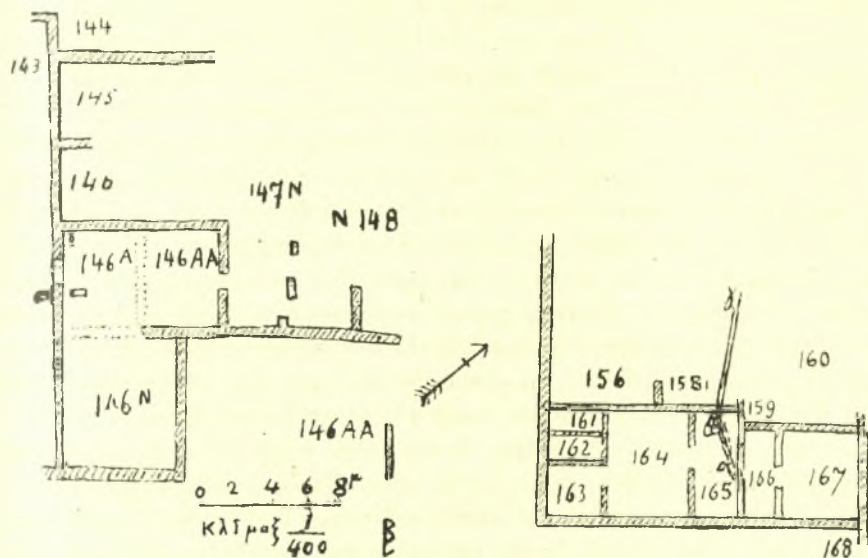
ε, ε, ε = θρανίων ἐπιθήματα (ἀναπληρούμενα ἐνθάδε), ὕψ. 0 11 — 0 14 (πρβ Α Ε 1892 53 (83-88), ΠΑΕ 1927 28).

Τῷ 1928 ἐργασίαι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης ἀπαντικρὺ τοῦ μουσείου (εἰκ. 3^α πρβ διάγραμμα Α Ε 1922 102 εἰκ. 2 2^α).

Ἄνεκαθάρθη ὁ πάλαι ἐκ τριῶν δόμων συγκείμενος νότιος τοῖχος τοῦ χώρου 144 καὶ ὁ μεταξὺ τοῦ 145 καὶ 146, οὗ σφίζεται εἰς πῶρος (ὁ δυσμικός, μῆκος δυσμανατολικὸν 1 32) καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ παρὰ τοῦτον (ἀνατολόθεν).

Ἐπειτα ἠρηνήθη ὁ χώρος 146 Α· ἐνταῦθα ἐν προτέρας ἐτείαις σκαφεῖα ἐξεκαλύφθη ἢ συνέχεια τοῦ ἐκ βορρᾶ (ἐν πολλῶ βάθει) φερομένου καὶ πρὸς ἀνατολὰς ἐπικαμπτομένου τοίχου (νοτίου τοίχου τοῦ 142 Α ν· ἐκ δύο δόμων ἐνταῦθα, πλ. 0 44). Ὁ χώρος 146 Α ἔχει ἐσωτερικὸν μῆκος δυσμανατολικὸν μὲν ± 4 45, βορρονότιον δὲ 5 22· πρὸς τῷ βορείῳ τοίχῳ τ, 1 35 ἀνατολόθεν τοῦ δυσμικοῦ τοίχου (= ἀνατολικοῦ τοίχου τοῦ 143 Β Ν, ἐφ' οὗ καὶ θύρωμα θ), ἀπεκαλύφθη πωρίνη βάσις τετράπλευρος ὕψ. 0 65, μ. (Β Ν) 1 04, πλ. (Δ Α) 0 52, ἐφ' ἧς πῶρος τετράπλευρος ὕψ. 0 79, μ. (Β Ν) 0 62, πλ. (Δ Α) 0 49, νοτόθεν δὲ τῆς πωρίνης βάσεως ἀνεφάνη ἢ συνέχεια τοῦ εἰρημένου νοτίου τοίχου τοῦ 142 Α ν. Ὁ χώρος 146 Α διήρητο διὰ βορρονοτίου μεσοτοίχου, ἔχοντος ἴσως καὶ θύραν, οὗ λείψανα σφίζονται, εἰς δύο (δυσμικὸν καὶ ἀνατολικὸν). Τοῦ βορείου τοίχου ἐν τοῖς δυσμικοῖς σφίζονται δύο δόμοι, ὧν ὁ

3.

3: οικοδομήματα ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὁχθῆς: νοτόθεν τῆς πομπικῆς ὁδοῦ 138 κλπ. (πρβ ΑΕ 1922 102 εικ. 2).

μὲν ἄνω ἦν πώρινος, ὁ δὲ κάτω λίθινος (εἰς τῶν τούτου λίθων δίχα τεθραυμένος ἔχει μῆκος 160, πλ. 081, πάχ. 057· ἐπὶ τῆς βορείου ἐπιφανείας ὁ τοῖχος ἔφερε κονίαμα), ἐν δὲ τοῖς ἀνατολικοῖς, ἔνθα τὸ ἔδαφος ἐπικλινέστερον, σφίζονται μόνα τὰ θεμέλια. Τοῦ ἀνατολικοῦ τοίχου σφίζονται τρεῖς πῶροι, μεταξύ δὲ ἦν θύρωμα, ἀνατολόθεν δὲ τοῦ τοίχου τούτου ὑπῆρχε διόδος βορρονότιος. Ἀνατολόθεν τῆς διόδου σφίζονται λείψανα τοίχου βορρονοτίου (μεταξὺ τοῦ 147 N [γρ. N 148]) μετὰ λειψάνων θυρώματος.

Νοτόθεν τοῦ 146 A κείται τετράπλευρος χῶρος (ἔτι ἄσκαφος) 146 N, ἔχων ἑσωτερικὸν μῆκος βορρονότιον μὲν 6 67, δυσμανατολικὸν δὲ 5 80· ὁ δυσμικὸς τοῖχος φέρει θύρωμα Θ· καὶ ὁ ἀνατολικὸς δὲ τοῖχος, ὡς εἰκάζεται ἐξ ὁδοῦ, πλησίον εὐρεθέντος, ἔφερον ἓν ἢ δύο θυρώματα. Ὁ χῶρος 146 N ἴσως ἔφερε βορρονότιον μεσότοιχον.

Ἀνατολόθεν τοῦ ἀνατολικοῦ τοίχου τοῦ 146 N, ἦγουν 4 18 νοτόθεν τοῦ ἀνατολικοῦ ἄκρου τῆς ἀνατολικῆς προεκτάσεως τοῦ βορείου τοίχου τοῦ 146 NA, ἀπεκαλύφθη βορρονότιος τοῖχος στενός, πλ. 041, μήκ. 2 80.

Ἀνατολόθεν τοῦ εἰρημένου στενοῦ τοίχου ἀπεκαλύφθη εὐρὴ συγκρότημα πέντε χώρων, ὧν ὁ δυσμικώτατος ὑποδιήρηται διὰ δύο δυσμανατολι-

κῶν τοίχων εἰς τρεῖς χώρους, οὕτως δὲ ἀποτελοῦνται ἑπτὰ οἱ σύμπαντες χώροι. Οἱ ἑπτὰ χώροι περιέχονται μεταξύ μακρᾶς νοτόθεν κειμένης (δυσημανατολικῆς) ἀντηρίδος πωρίνης, πᾶχ. 0 64, καὶ δύο ἀκραίων τοίχων, ἐπ' ἴσης παχέων, δυσμικοῦ καὶ ἀνατολικοῦ. Ἡ ἀντηρίς εἶνε ἐπτάδομος, ἔχουσα ὕψος δυσμόθεν μὲν $\pm 3 14$, κατὰ δὲ τὸν μέσον (3^{ον}) χώρον $\pm 2 97$. Καὶ κατὰ μὲν τὸ δυσμικὸν ἄκρον τῆς ἀντηρίδος φαίνεται ὅτι οἱ συναφεῖς δύο τοῖχοι, ὁ τῆς ἀντηρίδος καὶ ὁ δυσμικός, εἶνε σύγχρονοι, φορημῶν καὶ παρὰ μῆκος κείμενοι, ἦγουν ὁ μὲν 1^{ος} δόμος καὶ ὁ 3^{ος} καὶ ὁ 5^{ος} τῆς ἀντηρίδος εἰσχωροῦσι πρὸς δυμᾶς (εἰς τὸν δυσμικὸν τοῖχον), ὁ δὲ 2^{ος} καὶ ὁ 4^{ος} καὶ ὁ 6^{ος} χωροῦσι πρὸς νότον. Ἄλλ' οἱ παρέσχατοι λίθοι τῶν τῆς ἀντηρίδος δόμων εἰσὶ κατὰ τὴν ἄνω ἀνατολικὴν γωνίαν ὀλίγον ἀποτετμημένοι ἵνα ἰσοστοιχῶσι τοῖς ἀνατολόθεν προσαφέσιν, ἐαθεῖσιν ἀκηράτοις· ἐκ τούτου συνάγεται ὅτι οἱ ἀνατολόθεν δόμοι τῆς ἀντηρίδος, τεθέντες πρὸ τῆς τῶν δυσμικῶν μετὰ τοῦ δυσμικοῦ τοίχου συνδέσεως, ἐπέβαλον τὴν εἰρημένην ἀποτομὴν τῶν παρεσχάτων λίθων τῆς ἀντηρίδος. Τὸ δὲ ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς ἀντηρίδος συνάπτεται ἀπλούστερον πρὸς τὸν ἀνατολικὸν τοῖχον, ἦγουν μόνος ὁ 5^{ος} δόμος τῆς ἀντηρίδος εἰσχωρεῖ εἰς τὸν οἰκτεῖον δόμον τοῦ ἀνατολικοῦ τοίχου, οἱ δὲ κάτω τέσσαρες καὶ ὁ 6^{ος} διακόπτονται ὑπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ τοίχου (ὁ 7^{ος}, ἦγουν ὁ ἀνώτατος, λείπει), ἐκ τούτου δὲ καὶ ἐκ τῆς ἀνωμάλου πως τομῆς τῶν τῆς ἀντηρίδος ἀκραίων λίθων φαίνεται ὅτι οἱ κάτω τέσσαρες τοῦ ἀνατολικοῦ τοίχου δόμοι εἰσὶ προγενέστεροι τῶν τῆς ἀντηρίδος.

Πρὸς βορρᾶν τὸ συγκρότημα ὀρίζεται ὑπὸ δύο τοίχων. ὧν ὁ μὲν δυσμικός φράσσει τοὺς χώρους 161 (καὶ τοὺς νοτόθεν τούτου 162 καὶ 163) καὶ 164 καὶ 165, κεῖται δὲ νοτόθεν τοῦ 156 καὶ 158, ὁ δὲ ἀνατολικός, 0 27 νοτιώτερον τοῦ δυσμικοῦ φερόμενος, ὀρίζει τοὺς χώρους 166 καὶ 167 ἀπὸ τῶν τούτοις ἀντιστοιχῶν 159 καὶ 160· καὶ ὁ μὲν δυσμικός σύγκειται ἐξ ὀρθοστατῶν ὕψ. $\pm 0 62$, μ. $\pm 1 20$, πᾶχ. 0 41, ὁ δὲ ἀνατολικός ἐκ δύο δόμων, ἦγουν εὐθυνηρίας (ὑπερύθρων πῶρων ἐπιπέδως κειμένων) καὶ ὀρθοστατῶν. Ὁ χώρος 162 χωρίζεται ἀπὸ τοῦ νοτόθεν 163 διὰ ταπεινοῦ τοίχου, ὁ δὲ ἀνατολικός αὐτοῦ τοῖχος τὰ κάτω εἶνε συνέχεια τοῦ ἀνατολικοῦ τοίχου τοῦ 161, ἔξωθεν δὲ τῆς νοτανατολικῆς γωνίας τοῦ 162 ἀνέφκται θύρωμα, δι' οὗ ὁ χώρος 164 ἐκοινώνει πρὸς τὸν 163. Ὁ θυραῖος (ἀνατολικός) τοῖχος τῶν χώρων 162 - 163 σφίεται εἰς ὕψος 1 54 - 1 64. Οἱ χώροι 161 - 165 ἔχουσιν ἑσωτερικὸν μῆκος βορρονότιον 5 92 - 6 08. Τὸ μετὰ τὸν τοῦ 164 καὶ τοῦ 165 θύρωμα ἀντιστοιχεῖ πως τῷ μετὰ τὸν τοῦ 165 καὶ τοῦ 166, τὸ δὲ μετὰ τὸν τοῦ 163 καὶ τοῦ 164 καὶ τὸ μετὰ τὸν τοῦ 166 καὶ τοῦ 167 κείνται νοτιώτερον. Ὁ μετὰ τὸν τοῦ 164 καὶ τοῦ 165 τοῖχος σφίεται εἰς ὕψος 0 73 (νότιον τμήμα) — 1 16 (βόρειον τμήμα). Ἐν τῷ χώρῳ 164 ὄλον τὸ νότιον ἀπὸ τῆς νοτίας παραστάδος τοῦ δυσμικοῦ θυρώματος, πλὴν πλ. 0 61 κατὰ τὸ

ἀνατολικόν, ἐπὶ τε τῆς δυσμικῆς πλευρᾶς καὶ τῆς βορείου καὶ τῆς ἀνατολικῆς κατέχεται ὑπὸ τριῶν τοιχιῶν μικρῶν λίθων κειμένων ὑψοῦ ἰσοπέδως τῇ κορυφῇ τοῦ θυρώματος (πρβ καὶ ἐξῆς ἐν χώρῳ 167). Ἐνταῦθα ηῤῥέθη λύχνος ἀμφίμυξος μ. 0 14.

Ἡ ἀντηρὶς ἔχει ἐξωτερικὸν μῆκος δυσμανατολικὸν 19 27, ὕψος ὡς 3 22. Ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ ἄκρου τοῦ 165 ἡ ἀντηρὶς φέρει διόδον πρὸς ἐξοδον τῶν ἐκ τοῦ ὄρους καταρρεόντων ὑετίων ὑδάτων· ὁ μὲν γὰρ αὐτόθι λίθος τοῦ κατωτάτου (1^{ου}) δόμου αὐτῆς εἶνε ἄνω κεκοιλαμμένος, οἱ δὲ ὑπὲρ τοῦτον λίθοι ἀπεκόπησαν ἀναλόγως (πλ. $\pm 0 89$) χάριν τῆς διόδου. Ἀπὸ τῆς διόδου ταύτης διήκει πρὸς βορρᾶν πώρινος ὄχετός, *αβγ*, ἐκ τμημάτων συγκείμενος, κρυπτός (διάρρους 0 18, πλ. καλυμμάτων $\pm 0 60$). Ἐν χώρῳ 166 κατὰ τὰ νοτοδυσμικὰ ἐν βάθει ἀνατολόθεν τοῦ ὄχετοῦ κεῖται πωρίνη λεκάνη μήκους δυσμανατολικοῦ 0 65, πλ. (BN) 0 40 ὕψ. 0 20. Ὁ ὄχετός ἐκ νότου φερόμενος διὰ τοῦ χώρου 165 καὶ τοῦ βορείου αὐτοῦ τοίχου καὶ τῶν χώρων 158 καὶ 157 καὶ 153 ἐξικνεῖται μέχρι τῆς ἀνατολικῆς πομπικῆς ὁδοῦ 138 (πρβ ΑΕ 1922¹⁰⁵ 6).

Ἐπὶ τοῦ μεταξὺ τοῦ χώρου 165 καὶ τοῦ 166 τοίχου ἴστανται δύο κίονια μαρμάρινα χάριν διόδου ὕψ. $\pm 0 50$, διαμ. ἄνω 0 225, μετακίονιον ἄνω 1 19.

Ἐν χώρῳ 167 ἐπὶ τῆς νοτοδυσμικῆς γωνίας σχηματίζεται τετράγωνον ἐκ δύο τοιχιῶν μικρῶν λίθων (πάχ. $\pm 0 20$), ὡς ἐστίας, ὧν τὸ μὲν βορρονότιον (μ. 1 50), τὸ δὲ δυσμανατολικὸν (παρὰ τὸ μεταξὺ τοῦ 165 καὶ τοῦ 166 θύρωμα μ. $\pm 1 04$).

Νομίσματα ηῤῥέθησαν 85 χαλκᾶ, *α* καὶ Ἀθήναζε κομισθέντα κατετέθησαν ἐν τῷ νομισματικῷ μουσεῖῳ.

B. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ

3. ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΤΟΥ ΚΑΔΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΟΥ ΕΝ ΘΗΒΑΙΣ

Προσεδόκων ἤδη πέρυσιν, ὅτι τὸ ἀνασκαφὲν τότε νοτιώτατον δωμάτιον, ὕπερ ὠνομάσαμεν δωμάτιον τῆς χρυσοῦς ἐλάφου διὰ τὴν εὔρεσιν ἐν αὐτῷ τοῦ κοσμήματος τούτου, (Πρακτικὰ 1927 σελ. 33 εἰκ. 1 Π καὶ σελ. 43 εἰκ. 6), θὰ ἦτο τὸ τελευταῖον τοῦ ἀνακτόρου. Ἀλλὰ δὲν ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα.

Κατὰ τὴν ἐφετινὴν ἀνασκαφὴν ἀπεκαλύψαμεν τὴν νοτίαν ὄψιν τοῦ νοτίου τοίχου τοῦωματίου ἐκείνου καὶ εἶδομεν, ὅτι τὸ ἐρείπιον ἐκτείνεται καὶ νοτιώτερον. Δυστυχῶς τὸ τουρκικὸν λουτρόν, ὅπερ ἐγνωρίζομεν ἐνταῦθά που, (ΑΕ 1909, 120, Κεραμοπούλλου Θηβ. ἀϊκ. σ. 338₂) ἀνεκαλύφθη εἰς βάθος 2 1/2 μ. περίπου (τὰ ὑψηλότερα μέρη αὐτοῦ εἶχον κατεδαφισθῆ, φαίνεται, ἵνα ληφθῶσιν οἱ λίθοι τῶν τοίχων ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων ἰδιοκτη-